

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 131/13
Λουξεμβούργο, 17 Οκτωβρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-101/12
Herbert Schaible κατά Land Baden-Württemberg

Η υποχρέωση ηλεκτρονικής ατομικής αναγνώρισης των αιγοπροβάτων είναι έγκυρη

Θεσπίζοντας το μέτρο αυτό με σκοπό την καλύτερη πρόληψη των επιζωοτιών, ο νομοθέτης δεν παραβίασε την επιχειρηματική ελευθερία των κτηνοτρόφων ούτε την αρχή της ίσης μεταχείρισης

Μέχρι την εκδήλωση της σοβαρότατης επιζωοτίας αφθώδους πυρετού το 2001, οι κτηνοτρόφοι αιγοπροβάτων ήταν υποχρεωμένοι να σημαδεύουν τα ζώα τους με ενώτιο ή δερματοστιξία που να καθιστά δυνατή τη σύνδεση των ζώων αυτών με την εκμετάλλευση από την οποία προέρχονταν. Επιπλέον, οι κτηνοτρόφοι όφειλαν να τηρούν μητρώο στο οποίο αναγραφόταν ο συνολικός αριθμός αιγοπροβάτων που υπήρχαν ανά έτος στην εκμετάλλευση¹. Κατά την προαναφερθείσα επιζωοτία, όμως, παρέστη ανάγκη συστηματικής σφαγής πλειόνων εκατομμυρίων ζώων, λόγω μη αναγνωρισθέντων προβάτων και ελλείψεως ιχνηλασιμότητας, για να διαπιστωθεί στη συνέχεια ότι πολλά από αυτά δεν είχαν μολυνθεί. Επιπλέον, έπρεπε να επιβληθούν διάφοροι περιορισμοί εντός της Ένωσης και απαγόρευση σε παγκόσμιο επίπεδο όλων των εξαγωγών ζωικού κεφαλαίου, κρέατος και ζωικών προϊόντων από το Ηνωμένο Βασίλειο.

Με σκοπό την καλύτερη πρόληψη τέτοιων επιδημιών και την πλέον εύρυθμη λειτουργία του εμπορίου αιγοπροβάτων μεταξύ των κρατών μελών, ο νομοθέτης της Ένωσης καθιέρωσε νέο σύστημα², που προβλέπει την ατομική αναγνώριση εκάστου ζώου βάσει δύο μέσων αναγνώρισης: τα παραδοσιακά ενώτια και την ηλεκτρονική συσκευή αναγνώρισης. Η συσκευή αυτή μπορεί να έχει τη μορφή ηλεκτρονικού ενωτίου, στομαχικού βώλου, ηλεκτρονικού πομποδέκτη ή ηλεκτρονικής σφραγίδας στο μεσοκύνιο του ζώου. Η ταυτότητα κάθε ζώου πρέπει να καταχωρίζεται σε μητρώο εκμεταλλεύσεως. Επιπλέον, οσάκις τα ζώα εγκαταλείπουν την εκμετάλλευση, οι μετακινήσεις τους πρέπει να καταγράφονται σε συνοδευτικό του ζώου έγγραφο. Επιπροσθέτως, κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να καταρτίσει κεντρικό μητρώο ή ηλεκτρονική βάση δεδομένων όπου θα καταχωρίζονται όλες οι ευρισκόμενες στην επικράτειά του εκμεταλλεύσεις και, σε τακτά χρονικά διαστήματα, να προβαίνει σε απογραφή των ζώων των εκμεταλλεύσεων αυτών.

Ο H. Schaible, Γερμανός κτηνοτρόφος στον οποίο ανήκουν 450 πρόβατα, άσκησε προσφυγή ενώπιον του Verwaltungsgericht Stuttgart (διοικητικού δικαστηρίου Στουτγάρδης, Γερμανία) ζητώντας από αυτό να αναγνωρίσει ότι δεν υπέχει ούτε τις υποχρεώσεις ατομικής αναγνώρισης και ηλεκτρονικής ατομικής αναγνώρισης των ζώων του ούτε υποχρέωση τηρήσεως μητρώου εκμεταλλεύσεως. Στο πλαίσιο αυτό, το διοικητικό δικαστήριο ζήτησε από το Δικαστήριο να διακριβώσει αν οι υποχρεώσεις αυτές έχουν επιβληθεί εγκύρως ή αν η επιβολή τους συνιστά προσβολή της επιχειρηματικής ελευθερίας και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Με τη σημερινή απόφαση, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι υποχρεώσεις ηλεκτρονικής ατομικής αναγνώρισης των ζώων και τηρήσεως μητρώου εκμεταλλεύσεως τις οποίες

¹ Οδηγία 92/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 1992, για την αναγνώριση και την καταγραφή των ζώων (ΕΕ L 355, σ. 32).

² Κανονισμός (ΕΚ) 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003 και των οδηγιών 92/102/ΕΟΚ και 64/432/ΕΟΚ (ΕΕ L 5, σ. 8), όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό (ΕΚ) 1560/2007 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2007 (ΕΕ L 340, σ. 25), και με τον κανονισμό (ΕΚ) 933/2008 της Επιτροπής, της 23ης Σεπτεμβρίου 2008 (ΕΕ L 256, σ. 5).

υπέχουν οι κτηνοτρόφοι αιγοπροβάτων δεν αντιβαίνουν στην επιχειρηματική ελευθερία ή στην αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.

Μολονότι οι υποχρεώσεις αυτές ενδέχεται να περιορίζουν την άσκηση της **επιχειρηματικής ελευθερίας**, δικαιολογούνται εντούτοις από θεμιτούς σκοπούς γενικού συμφέροντος, συγκεκριμένα δε από την υγειονομική προστασία, την καταπολέμηση των επιζωοτιών, την προστασία της καλής διαβίωσης των ζώων και την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά τα ζώα αυτά.

Πράγματι, καθιστώντας ευχερέστερη την ιχνηλασιμότητα κάθε ζώου και, επομένως, καθιστώντας δυνατή, σε περίπτωση επιζωοτίας, την εκ μέρους των αρμοδίων αρχών λήψη μέτρων για την αποτροπή της εξαπλώσεως μεταδοτικών νόσων στα αιγοπρόβατα, οι υποχρεώσεις αυτές είναι κατάλληλες και αναγκαίες για την επίτευξη των προμνημονευθέντων σκοπών.

Επιπλέον, οι υποχρεώσεις αυτές δεν είναι δυσανάλογες. Όσον αφορά **τις οικονομικές επιβαρύνσεις** που συνεπάγονται για τους κτηνοτρόφους, το Δικαστήριο επισημαίνει πλείονα στοιχεία τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη, ιδίως δε ότι

(i) οι επιβαρύνσεις αυτές μπορεί να είναι μικρότερες του κόστους που συνεπάγεται η λήψη μη επιλεκτικών μέτρων, όπως είναι η απαγόρευση των εξαγωγών ή η προληπτική θανάτωση των ζώων, σε περίπτωση εκδηλώσεως ασθένειας,

(ii) το νέο σύστημα προβλέπει πλείονες εξαιρέσεις,

(iii) η υποχρέωση ηλεκτρονικής αναγνώρισεως επιβλήθηκε σταδιακά και (iv) ότι οι κτηνοτρόφοι έχουν τη δυνατότητα να λάβουν οικονομική ενίσχυση σε μερική αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών στις οποίες υποβλήθηκαν λόγω της καθιερώσεως του συστήματος.

Όσον αφορά τις **καλές συνθήκες διαβίωσης των ζώων**, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το γεγονός ότι στα ζώα πρέπει να τοποθετούνται δύο μέσα αναγνώρισεως αντί ενός, καθώς και το ότι τα νέα μέσα αναγνώρισεως προκαλούν στατιστικώς περισσότερους τραυματισμούς και επιπλοκές από ό,τι οι παραδοσιακές συσκευές, δεν δύναται να καταδείξει ότι η εκτίμηση του νομοθέτη της Ένωσης, ως προς τα πλεονεκτήματα της εισαγωγής της υποχρεώσεως ηλεκτρονικής αναγνώρισεως, ήταν εσφαλμένη. Επιπροσθέτως, επισημαίνει ότι το νέο σύστημα, καθιστώντας ευχερέστερη την καταπολέμηση των επιζωοτιών και, ως εκ τούτου, καθιστώντας δυνατή την αποτροπή του ενδεχομένου μόλυνσεως ζώων από αυτές, συμβάλλει θετικά στην προστασία των καλών συνθηκών διαβίωσης των ζώων.

Το νέο σύστημα είναι σύμφωνο και με την αρχή της **ίσης μεταχειρίσεως**.

Η **παρέκκλιση**, βάσει της οποίας τα **κράτη μέλη με περιορισμένο ζωικό κεφάλαιο αιγοπροβάτων**³ επιτρέπεται να καθιστούν προαιρετικό το σύστημα ηλεκτρονικής αναγνώρισεως, δεν συνιστά δυσμενή διάκριση σε βάρος των κτηνοτρόφων που είναι εγκατεστημένοι σε κράτη μέλη εντός των οποίων η αναγνώριση αυτή είναι υποχρεωτική. Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι τα προβλεπόμενα κατώτατα όρια είναι εύλογα και αναλογικά προς τους σκοπούς που επιδιώκονται με το νέο σύστημα, ενώ η παρέκκλιση αυτή έχει εφαρμογή μόνο στην περίπτωση των ζώων που δεν αποτελούν αντικείμενο ενδοκοινοτικού εμπορίου.

Τέλος, το σύστημα αυτό δεν περιάγει σε δυσμενή θέση τους κτηνοτρόφους αιγοπροβάτων έναντι των κτηνοτρόφων **βοοειδών και χοιροειδών**, οι οποίοι δεν υπέχουν τις ίδιες υποχρεώσεις. Συγκεκριμένα, μολονότι υπάρχουν ορισμένες ομοιότητες μεταξύ των διαφόρων αυτών θηλαστικών, υφίστανται διαφορές που δικαιολογούν ειδικό νομοθετικό πλαίσιο για κάθε είδος ζώου.

Λαμβανομένου υπόψη του ιστορικού πλαισίου της κρίσεως αφθώδους πυρετού του 2001, ο νομοθέτης της Ένωσης θέσπισε θεμιτώς ειδική νομοθεσία προβλέπουσα την ηλεκτρονική αναγνώριση των αιγοπροβάτων που είχαν πληγεί κυρίως από την κρίση αυτή. Το Δικαστήριο επισημαίνει, πάντως, ότι, μολονότι ο νομοθέτης μπορούσε θεμιτώς να στηριχθεί σε σταδιακή προσέγγιση για την εισαγωγή της ηλεκτρονικής αναγνώρισεως, πρέπει, δεδομένων των σκοπών

³ Κατά το μέγιστο όριο 600 000 ζώα, συνολικά για τα αιγοπρόβατα, και 160 000 μόνο για τα αιγοειδή.

της επίμαχης νομοθεσίας, να λάβει υπόψη την ανάγκη να προβεί σε επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν, ιδίως όσον αφορά τον προαιρετικό ή υποχρεωτικό χαρακτήρα της ηλεκτρονικής αναγνώρισεως.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582